

200519

PM avseende preliminära ställningstaganden omkring förvaltning av BRP+ från 2021

Bakgrund

Under hösten 2018 kartlades vilka utvecklingsbehov som finns för att säkerställa fortsatt implementering av BRP+. Kartläggningen pekade på tre huvudsakliga utvecklingsbehov:

- Fastställa ägarskap och teknisk förvaltning av databasen.
- Fortsatt utveckling av indikatorer och mätetal.
- Stöd till användning och implementering.

En projektplan togs fram för 2019-2020 och en projekt- och processledare anställdes för att i nära samverkan med regionerna driva BRP+ framåt inom de tre identifierade utvecklingsområdena.

I projektplanen angavs att det ska göras en utredning av teknisk förvaltning: "Att skapa ett tydligt och långsiktigt ägarskap av datamaterialet (ramverket) liksom tillgång till tekniskt stöd för att svara på frågor rörande innehållet (till exempel beräkningar, index, datakällor och tolkningar) är av stor betydelse för att regionerna ska använda materialet. Hur ägarskapet ska se ut, vem som ska ansvara för den tekniska förvaltningen och bistå med tekniskt stöd till användare är en fråga som måste utredas vidare. Utredningen bör genomföras av en extern konsult."¹

Resultat av utredning

En utredning av framtida ägarskap och förvaltning genomfördes hösten 2019 av WSP, på uppdrag av Reglab. WSP föreslog i sin utredning att rollfördelningen avseende ägarskap och förvaltning, kan och bör delas upp i tre typer:

- systemägare
- ämnesansvarig
- tekniskt ansvarig

WSP utgick från Reglabs inledande förslag där antingen SKL/RKA, Tillväxtverket eller SCB föreslogs som systemägare². WSP:s utredning utmynnade i en rekommendation i vilken de föreslog Tillväxtverket som systemägare över BRP+, SKR som ämnesansvarig och RKA som tekniskt ansvarig. Enligt detta förslag skulle BRP+ byggas in i databasen Kolada. Att Tillväxtverket föreslogs som systemägare byggde på en bedömning att en myndighet som systemförvaltare skulle ge större tyngd åt mätsystemet.³

WSP:s rekommendation byggde på erfarenheter från förvaltningen av Raps-modellen.⁴ I den finns en arbetsgrupp med representanter för respektive organisation som har en utpekad roll. Genom en tydlig förvaltnings- och utvecklingsplan och regelbundna arbetsmöten hanteras både löpande drift

¹ BRP+ Projektplan 2019-2020.

² Offertbegäran: Utredning ägarskap och teknisk förvaltning BRP+, Reglab 2019-06-18

³ Utredning ägarskap och teknisk förvaltning BRP+, WSP oktober 2019

⁴ Utredning ägarskap och teknisk förvaltning BRP+, WSP oktober 2019

och förbättringsarbete på ett strukturerat sätt. Vid behov tas även utomstående aktörer in för specifika arbetsuppgifter eller uppdrag. Tydligt i denna organisationsform är dock att systemägaren - i detta förslag Tillväxtverket - är ytterst ansvarig för samtliga delar av driften och utvecklingen, även om det löpande arbetet kan läggas ut på andra aktörer.

Fortsatt utredning

WSP:s förslag modifierades något i efterhand i en gemensam diskussion förd av Reglab, SKR och Tillväxtverket. Inför Reglabs styrelsemöte den 21 november 2019 presenterades följande förslag:

Styrgrupp Reglabs styrelse

Övergripande systemansvar Tillväxtverket eller SKL

Utvecklingsråd Samtliga nyckelaktörer

Tekniskt ansvarig RKA/Kolada eller SCB

Vid styrelsemötet den 21 november 2019⁵ gavs projektledaren för BRP+ i uppdrag att utreda:

- Det faktiska kostnaderna för SCB som tekniskt ansvarig.
- Om en organisatorisk lösning där Tillväxtverket är systemägare och RKA teknisk ansvarig, är möjlig? Vilken roll bör SKR i så fall ha?
- Den organisatoriska lösning som tillämpas i projektet Serverat, där Tillväxtverket och SKR samarbetar.

Nedan följer svar på dessa frågor.

Det faktiska kostnaderna för SCB som tekniskt ansvarig

Projektledaren har varit i kontakt med SCB för att ytterligare utforska deras möjlighet att vara tekniskt ansvariga, utöver det som framkom i WSP:s utredning. Projektledarens tolkning är att SCB i nuläget inte är intresserade av, eller har möjlighet till, att ta på sig ett ansvar som tekniskt ansvarig. SCB uppgav att det finns möjlighet att använda deras statistikverktyg PX-webb, som är gratis. Detta skulle innebära att systemansvarig nyttjar egen kompetens eller arbetskraft för att med bygga in BRP+ data i PX-webb. En annan möjlighet skulle kunna vara att köpa denna tjänst av SCB. Tillväxtverket köper i dagsläget en sådan tjänst för [Operativa företagsledare](#). Uppdatering av databasen för operativa företagsledare uppskattas till 150 000 kr/år. En sådan lösning skulle t att tjäna på att en visualiseringstjänst köptes in, för att presentera statistik i mätsystemet på ett överskådlig sätt.⁶

Om en organisatorisk lösning där Tillväxtverket är systemägare och Kolada teknisk ansvarig, är möjlig? Vilken roll bör SKR i så fall ha?

Projektledaren har löpande fört dialog med verksamhetschef för RKA och fått ett positivt svar omkring möjligheten att integrera BRP+ i databasen. Nedan följer en beskrivning av hur RKA ser på sin roll.

⁵ Protokoll Reglabs styrelsemöte den 21 november 2019

⁶ Utredning ägarskap och teknisk förvaltning BRP+, WSP oktober 2019, samt projektledarens kommentar.

En förutsättning för att RKA ska ta på sig uppdraget att publicera data i Kolada är att RKA:s styrelse bedömer att det är i linje med RKA:s uppdrag. Om det handlar om att publicera data som systemägaren, i detta fall Tillväxtverket, har valt ut och samlat in tillsammans med SKR, så krävs inga extra styrelsebeslut för detta. Det är helt i linje med RKA:s uppdrag.

Primärt är det lämpligt att dialogen med systemägare, i det här fallet Tillväxtverket, sker via eller gemensamt med SKR. Från RKA:s sida är det även viktigt att SKR är med och driver sakinnehållet, eftersom det inte ingår i RKA:s uppdrag. Oavsett ägare av systemet, behöver det utses en ansvarig/sakkunnig inom SKR. Ansvarig tjänsteperson på SKR skulle kunna ingå i SKR:s nätverk för Öppna jämförelser. På så sätt får arbetet med BRP+ en koppling till övriga SKR, och kan ta del av den utveckling som pågår där. Det har även diskuterats att BRP+ skulle kunna fungera som en Öppen jämförelse inom området regional utveckling.

Det är viktigt att beakta att RKA inte fungerar som datalager/arkiv. De erbjuder endast en publiceringsyta, dock med möjlighet att följa långa tidsserier av data. För att förtydliga så är det inte RKA som producerar data utan det gör någon annan (myndighet, organisation osv). RKA ansvarar bara för att samla in redan producerad data för att publicera olika nyckeltalssamlingar i Kolada. Projektledaren bedömer att det fyller de behov som finns inom BRP+ som helt och hållet består av data som hämtas från olika befintliga datakällor. Inga egna insamlingar görs. Det primära behovet är att få en visningsyta för mätsystemet, med möjlighet för regioner och kommuner att hämta data via API eller Excel, samt kontinuerlig uppdatering av data. Kolada fyller detta behov.

Det bör förtydligas att Kolada är en plattform med ett färdigt format, dvs det går inte att bygga vilka visualiseringar som helst utan de varianter av hur data kan publiceras är begränsade till Koladas befintliga alternativ när det gäller tabellvisningar, diagram och jämförelser.

För att bygga en vy för BRP+ i Kolada samt samla in data uppskattar RKA att kostnaden för detta skulle bli omkring 10 000-25 000 kr, beroende på hur mycket av datan i BRP+ som redan finns i Kolada.⁷ Projektledaren uppskattar att ungefär två tredjedelar av datan redan finns i Kolada. Under nuvarande översyn görs dessutom en anpassning av mätsystemet, t ex utifrån RKA:s Agenda 2030-nyckeltal. När väl BRP+ är inbyggt i Kolada blir det en del av RKA:s ordinarie drift och förvaltning och innebär inga extra kostnader. Kostnader kan uppstå om ny data behöver beställas.

Teknisk support

RKA kan svara på tekniska frågor gällande datamaterialet i de fall källan de fått data från har lämnat bra beskrivningar, vilket de oftast gör. RKA kan även hänvisa den som frågar vidare till ursprungskällan. Däremot måste ansvaret för hur nyckeltalsamlingen ser ut ligga helt och hållet på systemägare i nära dialog med SKR och övriga nyckelaktörer.

Den organisatoriska lösning som tillämpas i projektet Serverat, där Tillväxtverket och SKR samarbetar.

Erfarenheter från detta arbete visar på en liknande modell som den som WSP rekommenderade i sin utredning. I Serverat är Tillväxtverket systemägare, och det finns en långtgående struktur för styrning, samverkan och utveckling. SKR är representerade på olika nivåer i denna struktur från ledning till utförande.⁸

⁷ Samtal med Maria Price, verksamhetschef RKA

⁸ Samtal med Fredrik Berglund, SKR, samt organisationsskiss för Serverat

Reglabs styrelsemöte 20 februari 2020

Vid Reglabs styrelsemöte den 20 februari 2020 ställde sig samtliga i styrelsen positiva till att data publiceras i RKA/Koladas regi⁹. Av minnesanteckningarna framgår också att i ett framtida scenario där Tillväxtverket är systemägare och RKA/Kolada publicerar data är SKR:s roll fortsatt viktig – som uppdragsgivare till RKA och strategisk samarbetspartner. Vid styrelsemötet klargjordes också att avsikten är att hitta en lösning för ägarskapet så snart som möjligt, helst före sommaren 2020.

Förslag om ansvarsfördelning

Här följer ett förslag på hur ansvaret för BRP+ kan fördelas, vilket i sin tur bygger på positiva signaler från Tillväxtverket om att de har möjlighet att anta rollen som systemägare.¹⁰

Tillväxtverket

Tillväxtverket som systemägare får ansvar för långsiktig förvaltning av mätsystemet. Vilket också inbegriper långsiktig finansieringsansvar. Tillväxtverket får huvudansvar för att säkerställa fortsatt användning och utveckling samt det operativa ansvaret för samordning, kommunikation, utveckling, användning, lärande. Inom Tillväxtverkets ansvar ligger också att se till att nödvändiga statistiska analyser och indexberäkningar, genomförs. Tillväxtverket ska också stimulera att BRP+ används i den interna verksamheten men också fortsätta föra en dialog med och erbjuda stöd till regionerna. Tillväxtverket är sammankallande för styrgrupp och för utvecklingsfunktion. Vidare skulle Tillväxtverket behöva ta ansvar för en ändamålsenlig kommunikation av mätsystemet, vilket t ex kan handla om ytterligare insatser för att tillgängliggöra och sprida data (t ex via SCB:s PX-webb och uppbyggnad av webbplats), analysstöd, föreläsningar, utbildningar, fördjupade analyser mm.

Tillväxtverket uppskattar följande budget för arbetet.¹¹

Tillväxtverket systemförvaltare av BRP+	Aktivitet	Kostnad år 1	Kostnad år 2	Kommentar
Förvaltning av BRP+	Inmatning av data i extern databas	Kolada: 20 000-30 000 SCB: 150 000-200 000		Engångskostnad
	Förvaltning och uppdatering av data i extern databas	Kolada: 0 kr* SCB: 150 000**	Kolada: 0 kr* SCB: 150 000**	Årlig kostnad
	Systemägaransvar: samordning och användning internt och externt	750 000	750 000	Årlig kostnad beräknad på 0,75 årsarbetskrafter
	Utvecklingsarbete	500 000	500 000	Lärprojekt samfinansierat Reglab
Total		1 620 000	1 400 000	

SKR

Avseende SKR:s roll har olika ambitionsnivåer diskuterats. En mindre resurskrävande roll vore att enbart ingå i styrgrupp och därmed få inflytande över BRP+. Med en sådan lösning riskeras SKR:s möjlighet att fungera som en aktiv beställare av data till RKA, vilket i sin tur kan försvåra samarbetet kring att publicera data i Kolada. Å andra sidan har en mer ambitiös roll diskuterats där SKR mer aktivt medverkar i arbetet genom att vara ansvarig och sammankallande för nedan beskrivna

⁹ Protokoll Reglabs styrelsemöte 20 februari 2020.

¹⁰ PM avseende Tillväxtverkets preliminära ställningstagande om framtida förvaltning av mätsystemet BRP+

¹¹ PM avseende Tillväxtverkets preliminära ställningstagande om framtida förvaltning av mätsystemet BRP+.

utvecklingsfunktion och därmed primärt ansvar för dialogen med regioner och kommuner. Förslagsvis väljer man en gyllene medelväg där SKR är en strategisk samarbetspart till Tillväxtverket genom att ingå i styrgrupp, i utvecklingsfunktion samt fungera som beställare till RKA.

Rollen som beställare till RKA innebär att SKR, som medlem i RKA, primärt är den aktör som ger RKA i uppdrag att publicera data om BRP+ på www.kolada.se.¹² Detta medför inga extra kostnader för SKR och kan utföras i överenskommelse mellan SKR och RKA, inga särskilda avtal behövs.

Reglab

Reglab skulle fortsättningsvis kunna användas för att driva utvecklingsfrågor som inte löses i ordinarie i organisationsstrukturer. Det kan handla om specifika utvecklingsprocesser, men skulle också kunna handla om att fortsatt fungera som kontaktyta gentemot regionerna, i det fall detta inte hanteras hos Tillväxtverket eller SKR.

RKA

RKA skulle ansvara för att publicera all data i BRP+ på ett samlat och överskådligt sätt i Kommun- och landstingsdatabasen Kolada. Detta innebär inledningsvis att ansvara för att bygga upp en vy i Kolada för BRP+ och inhämta data. När detta väl är gjort innebär ansvaret att kontinuerligt uppdatera data och göra förändringar av mätsystemet när detta har påkallats av systemägare och utvecklingsfunktion, via styrgrupp. Detta uppdrag skulle utföras genom kontinuerlig kontakt med systemägaren och beställaren av data, SKR, via utvecklingsfunktionen. Genom att delta i utvecklingsfunktionen skulle RKA delta i en löpande dialog om mätsystemet. RKA skulle också, i möjligaste mån, ansvara för att svara på tekniska frågor om ingående statistik. Övergripande frågor om mätsystemet måste däremot besvaras av systemägaren eller någon annan ingående part i utvecklingsfunktionen.

Utvecklingsfunktion

Utvecklingsfunktionen har ett gemensamt ansvar, tillsammans med systemförvaltare, för det teoretiska innehållet i BRP+ och den fortsatta utvecklingen av systemet (till exempel avseende indikatorer, metoder, avvägningar och applicering i form av gemensamma analyser). Utvecklingsfunktionen är en garant för att det fortsatta arbetet är förankrat hos målgruppen för systemet. I gruppen ingår samtliga nyckelaktörer (Tillväxtverket, SKR, tekniskt ansvarig aktör/dataförvaltare och användargrupper, i första hand regioner). Gruppen sammankallas av samordnare med huvudansvar för utvecklingsfunktionen, förslagsvis Tillväxtverket.

BRP+ nätverk

Under pågående projekt 2019-2020 har ett BRP+ nätverk bildats, med en kontaktperson i varje region. Nätverket bör fortsätta att drivas inom ramen för ovannämnda utvecklingsfunktion. Nätverket består i dag till största del av funktioner med samhällsanalytiskt ansvar. Nätverket behöver utökas eller kompletteras med funktioner med mer strategiskt genomförandeansvar. På så vis skulle nätverket bättre spegla BRP+ tänkta användare, vilka både är analytiker, strateger och ledare.

¹² Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, är en ideell förening som bildats i samarbete mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR. Vårt uppdrag är att underlätta uppföljning och analys av olika verksamheter i kommuner och regioner genom att tillhandahålla statistik i en databas - Kolada. Hämtat från www.rka.nu.

Nedan följer förslag på rollbeskrivning i punktform.

Sammanfattningsvis skulle Tillväxtverkets roll kunna vara:

- Sammankallande för styrgrupp
- Sammankallande för utvecklingsfunktion
- Finansiär
- Övergripande ansvar för fortsatt användning och utveckling
- Ansvarig för indexberäkningar
- Ansvarig för BRP+ används i den interna verksamheten
- Ansvarig för en ändamålsenlig kommunikation av mätsystemet

Sammanfattningsvis skulle SKR:s roll kunna vara:

- Ingå i styrgrupp.
- Strategisk samarbetspart till systemägaren.
- Ingå i utvecklingsfunktion.
- Beställare till RKA, i samråd med systemägare.¹³
- Driva arbetet med BRP+ som en del i SKR:s nätverk för Öppna jämförelser.
- Ämnesrådessaakkunnig-intern referensgrupp om BRP+ inom SKR (anställda inom SKR besitter kunskap om en rad ämnesområden som mäts i BRP+ och skulle kunna användas som kunskapsstöd)
- Intressebevakare av kommuners och regioners intressen.

Sammanfattningsvis skulle RKA:s roll kunna vara:

- Publiceras nyckeltalssamlingen BRP+ i Kolada
- Uppdatera data årligen
- Svara på tekniska frågor, i den mån det är möjligt, i övrigt hänvisa vidare till systemägare eller ursprungskällan.
- Ingå i utvecklingsfunktion

Sammanfattningsvis skulle Reglab:s roll kunna vara:

- En naturlig och inarbetad kontaktyta gentemot regionerna som kan nyttjas vid behov, t ex för specifika utvecklingsprocesser.

¹³ Rollen som beställare till RKA innebär att SKR, som medlem i RKA, primärt är den aktör som ger RKA i uppdrag att publicera data om BRP+ på www.kolada.se. Detta medför inga extra kostnader för SKR och kan utföras i överenskommelse mellan SKR och RKA, inga särskilda avtal behövs.